

Hemşirelik Lisans Öğrencisi Olarak TÜBİTAK Projesinde Bursiyer Olmak: Anlatı Sentezi

Being a Scholar in TUBITAK Project as a Nursing Undergraduate Student: Narrative Synthesis

Şevval YİĞİT*
Büşra SOYTAM*
Özlem KAPLAN**
Mürüvvet BAŞER***

ÖZET

Hemşireler birey, aile, grup ve toplumun sağlığının geliştirilmesi, korunması, hastalık durumunda iyileştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla birçok rol ve sorumluluk üstlenmektedirler. Bunlardan birisi de araştırma yapmaktır. Araştırma yapma süreci lisans eğitimi sürecinde kazanılması ve geliştirilmesi gereken bir süreçtir. Öğrenciler lisans eğitiminden itibaren projelere dahil edilerek teşvik edilmelidir.

Bu makalede iki hemşirelik lisans öğrencisinin Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu projesine bursiyer olarak dahil olma süreçleri bursiyerlik sürecinde yaşadıkları olumlu ve olumsuz deneyimlere yer verilmiş olup bu deneyimin ve araştırma süreçlerinin hemşirelik mesleği açısından önemi anlatılmaktadır.

Öğrenciler projede bursiyer olarak çalışmanın heyecan verici bir süreç olduğunu, araştırma sürecini öğrenmelerine katkı sağladığını, kişisel gelişimlerine yardımcı olarak iletişim becerilerini artırdığını, zaman yönetimini öğrenmelerine ve disiplinli çalışmalarına katkı sağladığını belirtmişlerdir. Aynı zamanda kendilerinde merak duygusunun oluştuğunu, bunun klinik ortama hazırlıklarını sağlayarak, yaptıkları uygulamaların nedenini anlama fırsatı sağladığını, analiz yeteneklerini geliştirdiğini ve kazandıkları burs imkanı ile bütçelerine maddi destek olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin zorlandıkları noktalar ise zaman sıkıntısı yaşama, ders hazırlığı için ayrılan sürede azalma ve insanların çalışma sürecindeki tepkileri olarak belirlenmiştir.

Hemşirelik mesleğinin gelişebilmesi için hemşireliğin geleceği olan öğrencilere yatırım yapılması önem arz etmektedir. Öğrencilerin meslek yaşamı boyunca gerçekleştirmesi gereken rol ve sorumluluklarında etkili olabilmesi ve araştırma kültürünü edinebilmesi için lisans eğitiminde kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu yüzden hemşirelik öğrencileri Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu projesi gibi ulusal ve uluslararası projelere dahil edilerek araştırma süreçlerine katılmalı ve proje süreçlerini deneyimlemeleri için desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Öğrenci, Araştırma, Proje, Bursiyer

ABSTRACT

Nurses undertake many roles and responsibilities in order to improve and protect the health of the individual, family, group, and society, to improve it in case of illness, and to increase the quality of life. One of them is doing research. The process of doing research is a process that must be acquired and developed in the undergraduate education process. Students should be encouraged by including them in projects starting from their undergraduate education.

In this article, the positive and negative experiences of two nursing undergraduate students in the process of being a scholarship student in the Scientific and Technological Research Council of Turkey project are included, and the importance of this experience and research processes in terms of the nursing profession is explained.

The students stated that working as a scholar in the project is an exciting process, contributing to their learning of the research process, increasing their communication skills by helping their personal development, learning time management, and contributing to their disciplined work. At the same time, they stated that they had a sense of curiosity and that this provided the opportunity to understand the reason for their practice by providing preparation for the clinical environment, improving their analytical skills, and financial support to their budgets with the scholarship opportunity they received. The points that the students had difficulties were determined by the lack of time, the decrease in the time allocated for lesson preparation, and the reactions of people during the study process.

For the development of the nursing profession, it is important to invest in students who are the future of nursing. Students need to develop themselves in undergraduate education in order to be effective in the roles and responsibilities they need to perform throughout their professional life and to acquire a research culture. Therefore, nursing students should be included in national and international projects such as the Scientific and Technological Research Council of Turkey project, participate in research processes, and be supported to experience the project processes.

Key Words: Nursing, Student, Research, Project, Scholarship

* Lisans öğrencisi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri, Türkiye.

**Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye.

***Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye.

Sorumlu Yazar:

Adı Soyadı: Arş. Gör. Özlem KAPLAN

Adres: Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye

e-mail: ozlem.kaplan@erciyes.edu.tr

GİRİŞ

Hemşirelik mesleğinin birey, aile, grup ve toplumun sağlığının geliştirilmesi, korunması, hastalık durumunda iyileştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla yerine getirdiği bakım verme, hekim tarafından hazırlanan tedaviyi uygulama, güvenli ve sağlıklı bir çevre oluşturma, eğitim verme, danışmanlık yapma, kalite geliştirme, iş birliği yapma, yönetime katkı verme, iletişimi sağlama ve araştırma yapma gibi birçok rolü bulunmaktadır. ⁽¹⁾ Rol kazanım süreci üniversitede lisans eğitimi ile başlamaktadır. Uluslararası alanda olduğu gibi ulusal hemşirelik eğitiminde de girişimci, işbirlikçi, bileşik model ve klinik eğitim amaçlı programlar gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu uygulamaların öğrencinin kendini yeterli hissetmesi, klinik ortama daha hazır hale gelmesi ve meslek yaşamında sağlayacağı yararlar düşünülerek mezuniyet öncesi hayata geçirilmesi ve pekiştirilmesi önerilmektedir. ⁽²⁻⁸⁾

Türkiye'de pozitif bilimlerde araştırma ve geliştirme faaliyetlerini ülke kalkınmasındaki önceliklere göre geliştirmek, özendirmek, düzenlemek ve koordine etmek; mevcut bilimsel ve teknik bilgilere erişmek ve erişilmesini sağlamak amacıyla kurulan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ⁽⁹⁾ genç bilim insanlarının çalışmalarını desteklemektedir. Kapsama alanı zamanla üniversite öğrencileri ve araştırmacıların çalışmalar yapmasına da olanak sağlayacak oranda genişlemiştir. ⁽¹⁰⁾ TÜBİTAK'ın günümüzde ülkemizin kalkınması ve bilim alanında gelişmesine katkısı oldukça büyüktür.

Proje çalışmalarını yürüten proje ekibinde; yürütücü, araştırmacı, danışman ve bursiyerler yer alabilmektedir. Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında lisans ve lisansüstü eğitimlerine devam etmekte olan "öğrenciler" veya öğrenci statüsündeki "Araştırma Görevlileri" ile doktora sonrası araştırmacılar TÜBİTAK'ın belirlediği şartları sağlamaları durumunda belirli bir ücret karşılığında bursiyer olarak proje ekibinde yer alabilirler. ⁽¹⁰⁾ Bursiyerlik deneyimi öğrencilerin temel bilgileri daha bağımsız ve uzun süreli olarak uygulamaya yansıtma

becerilerini geliştirmeyi, uygulama ve değerlendirme becerilerini daha üst düzeye çıkarmalarını, kanıta dayalı uygulamalar doğrultusunda bilimsel çalışma esaslarını öğrenebilmelerini, uygulamada yaşanan sorunları fark etme, analiz etme ve çözümleri tartışabilmelerini ve profesyonel yaşama hazırlanmalarını sağlayabilecek imkanlar sunmaktadır.

International Council of Nurses (ICN) dünya çapında sağlık sistemlerini güçlendirmek için hemşirelik mesleğini koruma, destekleme ve mesleğe yatırım yapma ihtiyacına odaklandığı 2022 yılındaki yeni temasını "Hemşireler: Öncü Bir Ses – Küresel Sağlığı Güvence Altına Almak İçin Hemşireliğe Yatırım Yapın ve Haklara Saygı Gösterin" olarak belirlemiştir. ⁽¹¹⁾ Hemşirelik mesleğinin gelişebilmesi için hemşireliğin geleceği olan öğrencilere yatırım yapılması önem arz etmektedir. Öğrencilerin meslek yaşamı boyunca gerçekleştirmesi gereken rol ve sorumluluklarında etkili olabilmesi ve araştırma kültürünü edinebilmesi için lisans eğitiminde kendisini geliştirmesi gerekmektedir. Bu yüzden hemşirelik öğrencileri TÜBİTAK projesi gibi ulusal ve uluslararası projelere dahil edilerek araştırma süreçlerine katılmalı ve tecrübe etmeleri için desteklenmelidir.

Literatürde bursiyer olan öğrencilerin sürece yönelik deneyimlerini aktaran bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu makalede TÜBİTAK bursiyeri olan iki hemşirelik öğrencisinin projeye bursiyer olarak dahil olma süreçleri ve deneyimleri paylaşılmıştır. Bu deneyim paylaşımlarının alanda ilk olması nedeniyle hemşirelik öğrencilerine projelere katılım konusunda farkındalık oluşturabileceği, öğrencilerin bursiyerlik sürecinde yaşadıkları kazanımların ve güçlüklerin görünür olmasını sağlayacağı ve başka öğrencilere örnek teşkil edebileceği düşünülmektedir.

Etik

Çalışmada deneyimlerini paylaşan bursiyerler aynı zamanda makalede yazar olarak yer almakta olup çalışma öncesinde sözlü ve yazılı olurları alınmıştır.

Birinci Bursiyerin Deneyimleri

TÜBİTAK ile ilk karşılaşmam lise yıllarımda oldu. Lisede

öğretmenlerimden birinin akreplerle ilgili bir projesi vardı ve TÜBİTAK desteği almaya çalışıyordu. Proje oldukça ilgimi çekmişti; ancak asıl dikkatimi çeken şey TÜBİTAK desteğinin bu denli önemli görülmesiydi. O günlerden sonra fark ettim ki TÜBİTAK destekli bir projeye başlamak oldukça zor bir işti. Bir süre bu konu hakkında karşıma bir şey çıkmadı ve ben haliyle unutmaya başladım.

Daha sonra üniversite tercih dönemine geldiğimde gelişimime katkısı olacağını düşünerek Erciyes Üniversitesine başvurduğum. Hemşirelik eğitimine istekle başlamıştım ancak ilk çıktığım klinik uygulama benim için çok büyük bir hayal kırıklığıyla sonuçlandı. Kendi kendime tekrar ettiğim bir cümle vardı: Hemşirelik kan almak ve tansiyon ölçmekten ibaret değildir. O günlerde hevesim kırıldı. Daha sonra eğer hak ettiğimiz değeri görmek istiyorsak adımızı başarılarımızla duyurmamız gerektiğini düşündüm. Bunun yolu ise bol bol araştırma yapmak ve kendimizi geliştirmekten geçiyordu. Tam da bu düşüncelere daldığım sıralarda yine üniversitemiz tarafından TÜBİTAK hakkında bilgilendirici bir program yapıldı. Programı yürütenler bütün öğrencilerin kendi araştırmasını yapabileceğini söylediler. Ama maalesef o sene başvuru tarihlerini kaçırdım ve elimde koca bir sıfırla kalakaldım. Uygulamak istediğim şeyleri yapamayacağım endişesine kapıldım. Beklediğim gibi olmadı ve üçüncü sınıfta Araştırma Görevlisi olan bir hocamla birlikte Perinatoloji Servisi'nde uygulamaya çıktım. Hocamız bize kendisinin bir projesi olduğunu, destek almak üzere TÜBİTAK'a başvurduğunu ve bursiyer olarak katılmak isteyen olursa yardımcı olacağını söyledi. Bir saniye bile düşünmeden katılmak istediğimi belirttim. Beklediğim fırsat ayağıma gelmişti. Aslında içten içe bu projeye katılma konusunda korkularım ve endişelerim de vardı. Hocamızın desteğiyle bu endişelerimden ve korkularımdan kurtuldum.

Bu proje için yaptığım ilk fedakârlık tatil olmasına rağmen polikliniğe gitmek oldu. İstediğim hedeflere ulaştığım takdirde gereken bütün fedakârlıkları yapmaya hazırdım.

Ailem bunu sorun etmediğini söyleyerek bana destek oldu. Gerçekten de o heyecanla projeye katıldım.

Bursiyer olmak için gerekli şartları sağladığıma emin olduktan sonra projenin kabul edilmesi için bekleme süreci başladı. Bu süreçte olayın gerçekliğinin pek farkında değildim. Yaklaşık iki ayın sonunda proje TÜBİTAK tarafından kabul edildi.

Çalışmanın ilk aşamasında hocamız tarafından veri toplama sürecine yönelik bir eğitim aldık. Bu eğitimde hastaları hangi kriterlere göre seçmemiz gerektiğini, hastaları hangi sırayla deney ve kontrol gruplarına dahil edeceğimizi ve gruplara hangi girişimlerin yapılacağını anlattı. Özellikle randomizasyonun çok önemli olduğunu vurguladı. Hastaların kişisel özelliklerini dikkate alarak bireye özgü yaklaşım sergilememizi belirtti.

Zaman içerisinde proje hakkındaki detayları öğrenmeye odaklandım. Çok da uzun olmayan bir süre sonra az çok konuya hâkim olmuşum. Nasıl veri toplamam gerektiği, veri toplarken dikkat etmem gereken kriterleri ve topladığım verileri derleme konusunda koordineli bir şekilde çalışmam gerektiğini öğrendim. Veri girişi yapma ve diğer araştırma süreçleri üzerinde pratikler yaptım.

Ancak araştırmanın başlarında sosyal anksiyetem beni fazlasıyla zorladı. Yaşadığım sıkıntılar beni daha fazla çabalamaya itti ve sonunda iletişim konusunda kendimi bir hayli ilerlettim. İnsanlara yaklaşım şekli ve açıklayıcı bilgilerle katılımcıların çalışmaya dahil edilmesinde iletişimin, veri toplamanın önemli noktalarından biri olduğunu gördüm. Şimdilerde hastalara ve bireylere karşı çok rahat bir şekilde sorular yöneltebiliyor ve gerekli iletişimi kurabiliyorum ki bu durum projenin bana kazandırdığı en önemli şeylerden biridir.

Yine araştırmanın bana gösterdiği en bariz etkilerden birisi de yeni araştırmalar yapma konusunda girişken bir tutum sergilememe yardımcı olmasıydı. Proje yürütücüsü de olan hocamızın çok sevdiğim bir sözü vardır; Bir yerden başladığınızda arkası gelir. Gerçekten de bu TÜBİTAK projesi bana başka çalışmaların, hatta bu sempozyuma katılma kapısını aralayan şey oldu. Uzun vadedeki yararına baktığım zaman ise katıldığım

araştırmaların lisansüstü eğitim programlarında bana avantaj sağlayacağını düşünüyorum.

TÜBİTAK tarafından verilen burs sayesinde maddi açıdan da olumlu gelişmeler oldu. Şehir dışında okumak hem maddi hem de manevi açıdan zor bir durum. TÜBİTAK bursu maddi açıdan biraz da olsa rahatlamamı sağladı. Projede verilen burs ile eğitim masraflarımı daha kolay karşılayabiliyorum.

Bu projenin beni zorlayan yanları da oldu. Tatillerde ailemin yanına gidememe, kendime ayıracak zaman bulamama, derslerime ve sınavlarıma hazırlanma konusunda yetersizlikler gibi... Hala bu konular üzerinde çalışıyorum. Etkili zaman yönetimi yapmayı öğreniyorum ki; bu da aslında zararların yarara dönüşebileceğinin bir kanıtıdır.

İkinci Bursiyerin Deneyimleri

Ben hemşirelik üçüncü sınıf öğrencisiyim. TÜBİTAK projesinde bursiyer olma şansını Perinatoloji Servisi'nde klinik uygulamaya çıkarken hocam sayesinde yakaladım. Perinatoloji servisinde kadınları, gebelik ve doğum gibi süreçleri daha iyi anladım. Bu proje sayesinde kadın hastalıklarını daha iyi öğrenme fırsatı buldum. Bu adımın ileriye yönelik daha büyük çalışmaların başlangıcı olduğunu da düşündüğüm için projenin başlangıcını çok heyecanla bekledim. Kıymetli hocamın emeğini göz ardı edemem. Benim ve diğer bursiyer arkadaşım için kendi vaktini ayırarak sadece projeye yönelik değil projenin hayatımıza katacağı insanlarla iletişim kurmayı, savunduğumuz düşünceleri açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etmeyi, topladığımız verileri belirli bir düzenle toplamayı bu topladığımız verileri bilgisayara girmeyi vb. şeyleri bizlere aktardı. Bursiyer olarak başladığım ilk hafta sürece hocam sayesinde adapte oldum. Poliklinikte hemşire ve hekimler de projeyi destekleyerek bizlere yardımcı oldular.

Hemşirelik öğrencisi olarak bir TÜBİTAK projesinde bursiyer olma deneyimi benim için hayatımı farklı bir boyuta taşıdı. Bu süreçte hastalarla nasıl iletişim kurmam gerektiğini, nasıl soru sormam gerektiğini, iletişim kurarken daha düzenli, anlaşılır bir şekilde sözcükler

kurmam gerektiğini, en önemlisi de hastaları doğru anlamaya çalışmayı ve bunu verilerle desteklemeyi öğrendim. Ayrıca çalışma saatlerine uyum sağlayarak benim daha düzenli bir çalışma rutini oluşturmamı sağladı. Aslında bursiyerlik sadece soru sorarak anket doldurmak değil, aynı zamanda birden çok faktörle hayatımızı etkileyerek hemşirelik mesleğinin farklı rol ve sorumluluklarına da uyum sağlamamıza yardımcı olan bir deneyimdir. Kendi deneyimim de hemşireliğin insanlar için daha önemli olduğunu bu sebeple daha özenli, daha dikkatli davranmam gerektiğini düşünmeye başladım. Bursiyerlik bana hem hemşirelik mesleğinin önemini hem de insanlarla iletişimimin önemini anlatmış oldu.

Projeye katılmadan önce bursiyerlerin para karşılığı olarak anket doldurduğunu düşünüyorum, tam olarak ne yaptığını bilmiyordum. Ayrıca anketlerin belirli bir kriterler doğrultusunda hazırlanan sorulardan oluştuğunu ve bu soruların belirli kriterlerde ki insanlara uygulanması gerektiğini bilmiyordum. Hocamız veri toplama sürecinden önce görevlerimizi, ne iş yapacağımızı, nasıl çalışmamız gerektiğini ve önemini anlattı. İlk hafta kendisi veri toplarken bizim gözlemlerimizi sağladı. Gözlemden sonraki hafta ise biz uygulamaya başladık ve hocamız bizi gözlemledi ve bire bir şekilde yanırlarımızı açık ve anlaşılır bir şekilde anlatarak düzeltmemize yardımcı oldu. Bursiyerlik ile ilgili baştaki düşüncelerim silinerek doğru bilgileri öğrendim ve hocamızın sayesinde bakış açım değişti.

Bursiyerlik sürecinde olumlu deneyimler edinirken olumsuz durumlarla da karşılaşabiliyorduk. Bazı gebelerin bizlere hemşire muamelesi yapmadığını, bazılarının bizleri umursamadığını, soruları gereksiz bulunduğunu ve bunları bizlere tepkilerle iletildiğini deneyimledim. Gebelerin birbirleriyle yaşamlarında bağlantısız olmalarına rağmen poliklinikte birbirlerini olumlu veya olumsuz etkilediklerine de şahit oldum. Gebelere çalışma konusunda bilgi verdiğimizde non-farmakolojik bir yöntem olsa dahi çekinerek yaklaşıyorlardı. Bunun sebebini kulaktan dolma edindikleri bilgiler ve birbirlerini etkilemeleri olarak

düşünüyorum.

Bursiyerlik deneyimlerim sonucunda anladığım en önemli noktalardan birisinin gebelerin bedenlerinde gerçekleşen semptomları doğru ifade edebilmesi olduğunu düşünüyorum. Bunun için bizlerin doğru iletişim tekniklerini kullanması gerekmektedir. Gebelerin vücudunda oluşan tepkileri önemle takip etmelerini sağlamalı ve bunların sebepleri, neler yapılması gerektiği, bu tepkilerle hayatlarında ne değişiklik olduğu vb. konular ile ilgili bilgiler hastalara açık ve anlaşılır bir şekilde aktarılmalıdır.

Bursiyerlik yapacağımı arkadaşlarıma ve aileme söylediğimde arkadaşlarım bursiyerlerin ne iş yaptıklarını, nasıl çalıştıklarını ve bunu neden yaptıklarını bilmediklerini iletiler. Ben sürecin içerisine girdiğimde onlara neler yaptığımı, nasıl yaptığımı, ne için yaptığımı vb. şeyleri aktardım. Bu süreçte ailem ve arkadaşlarım da bana destek oldular. Onların da zihinlerinde bu dönemde bursiyerler hakkında doğru bilgiler oluştu.

Hemşirelik bilimi kuşkusuz, hemşireliğe özgü bilgi birikiminin bilimsel yöntem ışığında oluşturulmasıyla mümkündür. Teori, araştırma ve uygulama bir bilim ve sanat olarak hemşireliğin majör komponentleridir. Bu nedenle eğer hemşirelik bir meslek olarak tüm potansiyelini ortaya koymak zorundaysa teorinin araştırma ve uygulamaya yön vermesi temeldir. Teori, uygulama ve araştırma hemşirelik bilimini tanımlayan döngüsel bir süreçtir. Bu yüzden her öğrencinin bir projede yer alması gerektiğini düşünüyorum.

SONUÇ VE ÖNERİLER

TÜBİTAK özellikle son yıllarda öğrencilere birçok imkân tanımaktadır. Yapılan projeler araştırma sürecinin öğrenilmesine katkı sağlamaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin klinik ortama hazırlıklarını sağlayarak,

yaptıkları uygulamalarının nedenini araştırmaya itmektedir. Öğrencilerde merak duygusu oluşturmakta, analiz yeteneklerini geliştirmektedir. Hemşireliğin bilimsel alanda adından bahsettirebilmesi için büyük olanaklar sunmaktadır. Buna karşın öğrencilerin zaman sıkıntısı yaşama, ders hazırlığı için ayrılan sürede azalma ve insanların çalışma sürecindeki tepkileri gibi bazı alanlarda ise zorlanmaktadır. Ancak yaşanan bu zorluklar baş edebilmek için iletişim becerilerini artmış, zaman yönetimini öğrenmiş ve disiplinli çalışmalarına katkı sağlamıştır. Hemşirelik öğrencilerinin, daha etkili bir meslek hayatı için lisans eğitiminde kendisini geliştirmesi gerekmektedir. Bu yüzden hemşirelik öğrencileri TÜBİTAK projesi gibi ulusal ve uluslararası projelere dahil edilerek araştırma süreçlerine katılmalı ve tecrübe etmeleri için desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

1. TC Sağlık Bakanlığı. Hemşirelik yönetmeliği. 2011. Erişim Linki: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=13830&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> [Erişim Tarihi: 14.05.2022]
2. Akyüz A, Tosun N, Yıldız D, Kılıç A. Klinik öğretimde hemşirelerin, kendi sorumluluklarına ve hemşirelik öğrencilerinin çalışma sistemine ilişkin görüşleri. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni. 2007; 6 (6): 459-464.
3. Brown T, Williams B, McKenna L, Palermo C, McCall L, Roller L, et al. Practice education learning environments: the mismatch between perceived and preferred expectations of undergraduate health science students. Nurse education today. 2011; 31 (8): 22-28.
4. Sıtkı O, Orhan H, Ağırman Ö, Özgürce B. Hemşirelik-ebelik eğitiminde Süleyman Demirel Üniversitesi örneği: Isparta Sağlık Yüksekokulu İntörn öğrencilerinin klinik sahada entegre uygulaması ile ilgili bilgi ve tutumları. SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi. 2008; 15 (3): 11-16.
5. Sabancıoğulları S, Doğan S, Kelleci M, Avcı D. Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin internlik programına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. DEUHYO ED. 2012; 5 (1): 16-22.
6. Dal Ü, Kutlutürkan S, Vural G. Hemşirelik dördüncü sınıf öğrencilerinin ve hemşirelerin intörlük uygulamasına ilişkin görüşleri. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi. 2008; 15 (2): 16-25.
7. Ünver V, Çınar Fİ, Yüksel Ç, Şahiner G, Seven M, Yava A. Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin acil servis klinik uygulamasına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi. 2013; 10 (3): 12-17.
8. Tosun N, Ofraz F, Akyüz A, Kaya T, Yava A, Yıldız D, Akbayrak N. Hemşirelik Yüksek Okulu öğrencilerinin intörn eğitim programından beklentileri ile program sonunda kazanım ve önerilerinin değerlendirilmesi. Gülhane Tıp Dergisi. 2008; 50 (3): 164-171.
9. TÜBİTAK. TÜBİTAK'ın Kuruluş Amacı ve Görevleri. Ankara; 1993. Erişim Linki: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/faaliyet/2002/1_gel.pdf [Erişim Tarihi: 14.05.2022]
10. TÜBİTAK. ARDEB 1002 Programı Başvuru Rehberi. Ankara; 2021. Erişim Linki: https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/20689/ardeb_1002_programi_basvuru_rehberi_0.pdf [Erişim Tarihi: 14.05.2022]
11. ICN. Investing in nursing and respecting nurses' rights: key themes for International Nurses Day 2022. Genève; 2022. Erişim Linki: <https://www.icn.ch/news/investing-nursing-and-respecting-nurses-rights-key-themes-international-nurses-day-2022> [Erişim Tarihi: 14.05.2022]